

Інформація спеціаліста

з питань розвитку аграрного сектору економіки та розвитку сільських територій Трускавецької територіальної громади за 2022 рік.

(у зв'язку зі створенням територіальних громад, приєднанням сільських територій до міст та селищ Мінекономіки передбачило в штаті територіальних громад структурну одиницю спеціаліста з питань розвитку аграрного сектору економіки та розвитку сільських територій).

1. Структура сільського господарства громади. Загальна кількість сільського населення (11 114 тис.жит.). Загальна площа угідь – 7617.88га. (рілля, пасовища, сади, сіножаті). В розрізі сіл: Модричі – 818,59га; Станія – 381,73га; Доброгостів, Бистрий – 1317,35га; Уличне – 2546,3га; Орів, Зимівки – 2553,91га. Землі лісового фонду – 10300га. Землі водного фонду – 200га.

Фермерські господарства (кількість найманих працівників -- 59).

Форма оподаткування. Надходження до бюджету громади від діяльності с/г підприємств (податок від оренди землі).

2. Співпраця з департаментом агропромислового розвитку ОДА. Он-лайн конференції, семінари Мінагропрому, ДАПР ОДА.
3. Державні програми розвитку с/г – рільництво, тваринництво, садівництво, теплиці.
4. Ідентифікація тварин в особистих селянських господарствах (ОСГ).
5. Співпраця з старостами та керівниками фермерських господарств.
6. Висвітлення актуальних питань у ЗМІ.
7. Основні проблеми в розвитку АПК.

1. Аграрний сектор Трускавецької міської територіальної громади представлений переважно особистими селянськими господарствами (ОСГ), які займаються вирощуванням зернових (ячмінь, пшениця, гречка), бобових та олійних культур (соя, соняшник), ягідників, бджолярством (бджолозапилення сприяє підвищенню врожайності сільськогосподарських культур до 60 відсотків, залежно від виду рослин та умов запилення. Крім того, підвищується якість плодів та насіння, збільшується їхня натуральна вага). Господарська діяльність здебільшого здійснюється на землях, наданих у власність та/або користування, у тому числі в оренду, для ведення фермерського господарства, товарного сільськогосподарського виробництва або особистого селянського господарства.

Розведенням великої рогатої худоби молочних порід (49 корів), овочівництвом та вирощуванням зернових займається фермерське господарство в с. Уличне юридична особа СФГ «Сімейна фазенда» (родина Коханець). Початок роботи – червень 2020року. Рослинництво і тваринництво. Спеціалізація розведення корів молочної породи – 49 голів, площа корівника – 500м.кв. У 2022р. через реєстрацію замовлення у ДАР отримали державну підтримку у формі безповоротної грошової допомоги – 5 тис. грн. на 1 корову на заг. суму – 245 тис.грн. Оренда землі громади площею 70 га, сплачено податку – 46 500грн. Оренда паїв – 40га.

Фермерське господарство «Марія» (сімейний підряд), дир. Уруський С.М. Рік утворення 1998. У власності 0,85га землі (85сот.). На єдиному податку, сплата поквартально (5%), за 2020 рік -- 800грн.

ФОПи : Сирватка І.М. (сімейний підряд). Початок роботи – 2021р. Спеціалізація – рослинництво. До кінця 22 року оформили оренду паїв – 10га. І сплачено 2 тис.грн. єдиного податку. До березня 2023 року планують оформити договорів ще на 10 га.

Гриньків І.Р. Початок роботи – червень 2021р. вирощування зернових, овочі. Орендованої і власної землі має 3,2га (у планах на 2023 рік має намір долучати ще). З весни 2022р. зробив 2 теплиці заг. площею 10 соток. Залучив до роботи досвід ВПО із Запоріжжя. Наймає 3 сезонних працівників. 4 група оподаткування (єдиний под.) у 2022 році сплатив податків на заг. суму 5000грн.

В селі Уличне Фоп Чопик В. періодично розводить свиней на забій, може мати до 100 шт.

ФОП Нечипір с.Орів. (не працює, на заробітках у Чехії).

Агрокомплекс «Карпати» (2014р.), дир. Снігірьов Є.В. (zareєстрований в Стрийському районі, оренда землі 184,36га, 106га -- оренда у фізичних осіб. земельний податок – 8260,69 грн. помісячно, 99128.28 річний). 5 працівників.

Птахівництво (вирощування курей і виробництво яєць) розвинуте на підприємстві «Ватра» (ТзОВ) с.Доброгостів, дир. Янів М.В. Рік заснування 31.08.1999р. Форма оподаткування загальна, кількість працівників – 44, площа посівів – 81га. Платежі до бюджету громади : ПДВ - 1млн.928тис.грн., прибутковий под. - 614 тис., оренда землі – 97 тис., пенсійний фонд – 734 тис.грн., військовий збір – 52 тис. Всього 3мл. 425тис.грн.

Нова птахофабрика, с.Доброгостів почала працювати з осені 2022р. ТзОВ «АГРО СЕВ» (110 працівників). Керівники : Рубінштейн Едуард Лейбович, Петраков Микита Спартакович. Дільниця у Трускавці «Агрономцентр» (ТзОВ), керівник Радзіваон Ігор налічує 10 працівників. Загальна площа території 2,1га, 3 ангари-пташники на 72 тис. голів курей м'ясної породи. Ще 2 – в стані реконструкції. Загальна кількість – 120тис.голів. До бюджету громади сплатили податку на нерухомість (6384,8м.кв.) – 124,5 тис.грн. і за землю (2,1га)—1193грн. з кінця року. .

Загальна кількість найманих працівників зайнятих в с/г громади – 59 чол.

Бджолярство. Модричі.

Станія. Вас. Зорій – 80 вул. Зеновій Боднар – 25.

Доброгостів. Мих.Гендер – 120. Яр.Фендак – 20. Ів.Хандоняк – 5.

Іг.Чавага – 40.

Уличне. Товариство пасічників «Підгір'я». Юрид.орг.

Стельмахович Ст.Мих. – 30. Ригус Рост – 60. Баб'як М. – 30.

Кінаш Ів. – 11. (паспортизовані. Отриями дотації). Костишин – 20.

Стефанків Свят. – 20. Терлецьцький – 10. Ольшанецький – 30.

Комаричко ром. – 12. Петрівський Тар. – 30. Галик Б. Пилипів Б.

Орів. Мих. Сухраменда – 50. Мик. Онисько – 20. Ковбасюк В. –

30. Мих Болюк – 20. Рантюк В. – 40.

2. Створена вайбер-група Львівської ОДА учасниками якої є спеціалісти з питань АПК. Встановлено двосторонній зв'язок консультаційного характеру, щодо проведення семінарів, конференцій, проектів програм державної допомоги, документів для виконання. Щомісяця відбувається до 10 онлайн-нарад по галузях сільськогосподарського виробництва. В серпні 2022р. у Дрогобицькій РДА відбулась виїзна нарада департаменту АПК ОДА з питань державних програм допомоги сільгоспвиробникам. Протягом року в програмі Zoom взято участь у 5 Агрополітичному форумі “Агросектор 2022-2023» стратегія виживання. Наради, семінари:

- адаптація аграрного бізнесу в умовах воєнного стану.
- нарада з питань ідентифікації поголів'я с/г тварин.
- семінар щодо особливостей управління земельними ресурсами.

- сучасні організаційно-економічні умови агропромислового виробництва.
- нарада про впровадження державного аграрного реєстру.
- щодо уточнення посівних площ та моніторинг збирання врожаю.
- круглий стіл «Стан та перспективи галузі бджільництва».

На Диску Google проводиться системна поточна робота з програмами «Посів 2022». «Збирання 2022». Продовження у 2023р. Систематично виконуються завдання та доручення Львівської обласної і Дрогобицької районної військових адміністрацій.

3. Державні Програми розвитку с/г. Протягом року зареєстровані у Державному аграрному Реєстрі (ДАР) мали змогу оформитись на одну з таких допомог:

1. Часткова компенсація вартості сільгосптехніки;
2. Фінансова підтримка заходів в АПК шляхом здешевлення кредитів 5-7-9;
4. Дотація за утримання корів (3+);
5. Державна програма підтримки садівництва (підтримка малих та середніх виробників до 20 га, компенсація до 50% вартості інвестицій на гектар);
6. На тепличне господарство (50% від вартості проекту з умовою на 3 роки роботи і створення 40 нових постійних і сезонних робочих місць).

Програми фінансуються за рахунок бюджетної підтримки Європейського Союзу та коштів обласного бюджету (згідно Комплексної програми підтримки та розвитку сільського господарства 2022р.).

За умовами програми, безповоротну допомогу отримали аграрії, які обробляють від 1 до 120 га сільськогосподарських угідь або утримують від 3 до 100 корів. Розподіл підтримки відбуватиметься лише онлайн через Державний аграрний реєстр (dar.gov.ua). Зареєстровані у ДАР фермерські господарства та інші виробники сільськогосподарської продукції, що відповідають критеріям програми, мали змогу отримати безповоротну допомогу в розмірі: 3100 грн на один гектар оброблюваних угідь сільськогосподарського призначення (але не більше 372 тис. грн); 5300 грн на кожну корову, яка перебуває у власності отримувача (але не більше 530 тис. грн). Міністерство аграрної політики та продовольства.

4. У 2022 році Державною ветеринарною службою в селах громад була проведена робота з ідентифікації сільськогосподарських тварин.

В розрізі сіл утримуються :

Село	ВРХ	корови	свині	вівці	кози	коні
Модричі	27	24			7	13
Станія	9	7			18	4
Доброгостів,	210	169	50		45	30
Бистрий	40	30	5			5
Уличне	487	400	25	8	30	35
Орів,	315	160	5		15	31
Зимівки	41	25			3	4
Всього :	1129	788	85	8	118	122

Здано зведену річну статистичну форму по звітності 6-сільрада.

5. Налагоджена взаємодія аграрного сектору міської ради з старостами і виробниками с/г продукції.

Під час паливної кризи було подано запит до ЛОВА щодо допомоги з паливом. Згідно поданого списку було встановлено тижневий ліміт на АЗС «ОККО» у Трускавці кожному нашому с/г виробнику.

Функціонує вайбер-група «старости» де відбувається обмін важливою інформацією. Щопонеділка після апаратної наради відбувається робоча нарада староста і відповідального за аграрний сектор. Обговорюється стан виконання завдань і план заходів на тиждень. У листопаді 2022р. відбулась робоча зустріч міського голови з с/г виробниками села Уличне. З окремих виробничих питань був у кожному селі громади. У Доброгостів – разом із заступником міського голови М.Філюнтом.

6. Важлива інформація для сільгоспвиробництва Трускавецької громади регулярно розміщується на сайті міської ради і на офіційній сторінці фейсбук. Матеріали з ОДА, новини агропромислового комплексу, ін.

7. Основними проблемами в розвитку аграрного сектору територіальних громад, є:

- низький рівень мотивації у сільськогосподарських товаровиробників до розвитку трудомістких галузей – овочівництва, ягідництва, скотарства, які потребують значних трудових затрат і тривалого обороту вкладених ресурсів;

- недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення сільськогосподарських виробників;

- відсутність реальних обсягів державної підтримки системи страхування сільськогосподарських ризиків, що зменшує мотивацію виробників сільськогосподарської продукції до страхового захисту;

- відсутність постійних каналів збуту продукції, що негативно відбивається на формуванні цінової ситуації та прибутковості ведення агробізнесу.

Окремо слід виділити проблеми галузі **бджільництва**, це зокрема:

- погіршення екологічної ситуації, неконтрольоване використання пестицидів та отрутохімікатів сільськогосподарськими виробниками, що призводить до постійних конфліктів «пасічник-аграрій», через отруєння та загибель бджіл.